

Kui piparmündilehed roostetavad

Olen aastaid kasvanud piparmünti ja harilikku punet. Eelmisel aastal tulid lehtedele roosteplekid. Kasutada sain ainult ladvaotsi. Need olid haigusest puhtad. Milliseid keemilisi vahendeid võiks kasutada ja kas on looduslike tõrjeviise?

Vastab VÄINO PALLUM

Piparmündil levivat haigust tekitab roosteseen *Puccinia menthae*. Nakkus ilmneb oranžide eospadjanditena algul piparmündi alumistel lehtedel – need on niiskemad. Lehed muutuvad kahvatuoheliseks, kolletuvad, kuivavad, varisevad.

Haiguse arengut-levikut soodustavad niisked jahead ilmad, taimede tihe seis, tuule ja päikese eest liigselt

varjatud kasvukoht ning lämmastiku liig.

Keemilisi tõrjevahendeid piparmündi haiguste tõr-

jeks kasutada ei tohi. Müügil on looduslik tõrjevahend Neko. Selle asendajana saab kasutada põldosja või soolikarohu teed või küüslauguleotist. Nende valmistamise kohta leiate teavet “Maalehe aastaraamatust 2007” lk 132–134.

Tõrje looduslike vahenditega on tulemuslikum, kui pritsite taimi korduvalt 5–7 päeva tagant ning alustate tõrjet enne haiguse ilmnemist.

Kevadel väetage piparmün-

ti kompostiga, millele lisage kaalium- ja fosforväetist. Sügisel koristage hoolikalt kõik taimsed jäätmed ning põletage need. Pärast seda multšige maapinda PK-rikka kompostiga. Kui kasvuajal märkate haigestunud võrset, eemaldage see kohe. Tugeva nakkuse korral vahetage piparmündi kasvukohta. Veel parem – tooge haigusvaba istutusmaterjal, vältige liiga tihead istutust ja ülemäära varjulist kasvukohta.

Juhiseid taimeekstraktide valmistamiseks

Töötlemise viisist sõltuvalt võib saada käärilitist, leotist, tömmist ja keedist.

Biotõrjeks tarvitatavoid taimi korjake ilusa päikesepaistelise ilmaga hommikul pärast kaste kuivamist. Noppida tasub ainult heas kasvujõus olevaid terveid taimi.

Taimeekstraktide tegemisel pidage meeles rusikareeglit: värsked (tooreid) taimi võtke 1–2 kg, kuivatatud taimi peenestatult 150–200 g 10 liitri vee kohta.

Leotis külma veega

Värsked peenestatud taimed pange külma veega 12–14 tunniks ligunema. Seejärel kurnake.

Tömmis kuuma veega

Peenestatud taimed pange hästi suletavasse nõusse, valage peale keev vesi ning jätke 24 tunniks seisma. Enne tarvitamist kurnake tömmis läbi tiheda sõela või sukasääre.

Tee

Värsketele peenestatud taimedele valage peale kuum

vesi, katke nõu soojalt kinni ja laske 10–15 minutit tömmata. Kurnatud teed võite pritsimiseks kasutada kohe pärast jahtumist.

Leem

Värsketele taimedele valage peale külm vesi ning keetke tasasel tulel 30 minutit. Jahutage ja kurnake leem enne pritsimist.

Keedis

Pange taimed külma veega 24 tunniks likku. Seejärel keetke leotist pool tundi vesivannis. Jahutage ja kurnake.

Kääritis

Taimede käärimisel saadud vedelik sarnaneb käärinud virtsaveele, mida tuleb enne tarvitamist tubliski lahjendada.

Pange taimed puu- või plasttünni ja valage vesi peale, nii et taimed on kaetud. Jätke anum 2–3 nädalaks seisma, kuid segage iga päev vähemalt 1 kord hästi läbi. Kui lahus ei vahuta enam ning on värvunud tumedaks, on see tarvitamiseks valmis.

TARGU TALITA